

(א) ז"ק פח: ע"ש טט: כ"מ ו. ע"ז סא. ממורה ט. טו: ערכין סא. (ב) [נ"ל] דמקן. (ג) [נלמן קמא]. (ד) [ר"ה ו. ס] [נעל לט]. (ה) [נ"ל והמקן]. (ו) מגילה. (ז) ר"ה ו. קיטין פ"א מ"א. (ח) ערכין כ.

תורה אור השל"ם

1. והקביא יהוה או חלם התלום יהוה יומת כי דבר קרה על יד אלהיכם המוציא אתכם מארץ מצרים והפך מביית עבדים להדיחך מן הדרך אשר צרך יי אלהיך ללכת בה ובערתיך יקרע מקרבך: דברים יג ו. 2. כי יקרא קן צפור לפניך בדרך בכל עץ או על הארץ אפרחים או ביצים והאם רבצת על האפרחים או על הביצים לא תחך האם על הבנים: דברים כב ו. 3. ואיש כי יקדש את ביתו קדש לך והעריבו הבתן בין טוב ובין רע כאשר יעריך אתו הבתן בן קיום: ויקרא כז יד. 4. לךוד מןמור לך הארץ ומלואה תבל וישבי בה: תהלים כד א. 5. וחשב לו הבתן את מבטח הערך עד שנת היבל ונתן את הערך ביום ההוא קדש לך: ויקרא כז כג

גליון הש"ס

גמ' הא מקמי דשמעיה. לעיל דף נט ע"א: רש"י ד"ה דמחבר הקרבה וכו' להביאו לעודה. ע"י מעילה דף יט ע"א דנשי' ד"ה עד שאל וע"י לעיל דף כג ע"ב מוס' ד"ה והביאו:

הגהות מהר"ב

רנשבורג [א] רש"י ד"ה אחייב ליה וכו' שום מלואה מייניה. כלל הס"ד וסמ"כ מה"ד דמנא וכו':

מוסף רש"י

פטור מלשלה. דכיון דנטול את הביצים הוא ליה קן מומן [קטון קמא]. נדר האומר הרי עלי עולה. ולאחר זמן הפרישה חייב באחריותה, נכסה האומר הרי זו ולא קבלה עליו (מגילה ט.ו). ונפול הבית. קודם שהחזיק בו גזר (ערכין כ).

שילוח הקן פרק שנים עשר חולין קל"א.

קל"א.

עין משפט
נר מצוה

1 א מיי פ"ו מהלכות ערכין הל' כב: 2 ב מיי פ"ג מהל' שמיטה הלכה ז סמג עשין סה טו"ש ע"ד סי' רצב סעיף ה: 3 ג מיי פ"ד שם הל' ג: 4 ד מיי פ"ד מהל' מעשה קרבנות הל' ה: 5 ה מיי שם הלכה ה: 6 ו מיי שם הלכה ו 7 ז מיי שם הלכה ו 8 ח מיי שם הלכה ו 9 ט מיי שם הלכה ו 10 י מיי שם הלכה ו 11 יא מיי שם הלכה ו וע"ש בדאמר דמי זה על:

שיטה מקובצת

[א] דאיתמר מנה זה לבדק הבית. נ"ב ע"י תוס' ערכין דף כ ע"ב:

בר קטלא הוא. ומהיכן נמלט: וצערם הרע. מלואה על כל הפוגע במייבי מיתה להציאן לז"ד כדי לצער רשעים מישראל: מי מחייב אפילו כשהוא חולין: אלא דהוא קן בעלמא. במקום שאין קניו לו והביצים אינן שלו דהא כל מקום שהביצים שלו אפילו ע"י זכיית חזר המשתמרת לאדם שלא מדעתו משיב ליה מומן כשהואל את הפרה (ב"מ 97 קב): אלא דאגביהו לאפרוחים. וזכה זהו ואקדשיהו ומלחך לאפרוחין קדושים נפטר מלשלה את האם: והרי אהדיניהו. וחזרה האם עליהן: פטור מלשלה. דהא כיון דזכה זהו מומן קרינא זהו: אחייב ליה בשילוח. כשמלאן ומשום דלקדשה בטר הכי לא פקע ליה שום מלואה מייניה. א. דמניא וכו' מוקדשים אין כסוי הדם נהוג בהן כדלמרינן בפרק כסוי הדם (נעיל 97 סג): משום שחטתה שאינה ראויה שאסורים בהנאה: שחטה ואחר כך הקדישה חייב לכסות. דחיצוה לחייל עליה לא פקע: רצ אמר. למרזוי למתני:

בר קטלא הוא אלא דלא גמר דיניה ובעי לאתוייה לבי דינא וקיומי ביה ובערת הרע מקרבך הני מוקדשין היכי דמי אילימא דהוה ליה קן בתוך ביתו ואקדשיה מי מחייב כ"י יקרא קן צפור פרט למזומן אלא דהוא קן בעלמא ואקדשיה ומי קדוש איש כי יקדיש את ביתו קדש אמר רחמנא (א)מה ביתו ברשותו אף כל ברשותו אלא דאגביהו לאפרוחים ואקדשינהו והדר הדרניהו האי אפילו בחולין נמי לא מחייב (ב) דתנא (ג) נמלט את הבנים והחזירן לקן ואח"כ חזרה האם עליהן פטור מלשלה אלא דאגביהו לאם ואקדשה והדרה מעיקרא

אחייב ליה בשילוח מקמי דאקדשה דתניא ר' יוחנן בן יוסף אומר הקדיש חיה ואח"כ שחטה פטור מלכסות: שחטה ואח"כ הקדישה חייב לכסות שכבר נתחייב בכסוי קודם שיבא לידי הקדש רב אמר במקדש פירות שובכו ומרדו ושמואל אמר במקדש תרנגולתו לבדק הבית בשלמא שמואל לא אמר כרב דקא מוקים לה בקדשי בדק הבית אלא רב מאי טעמא לא אמר כשמואל אמר לך רב דוקא קפטרי משילוח כגון פירות שובכו קדשי מובח נינהו דכיון דקדשי קדושת הגוף לא פקעה קדושתיהו מינייהו אבל במקדש תרנגולתו לבדק הבית דלאו קדשי מובח דקדושת דמים בעלמא הוא כיון דמרדה פקעה קדושתיהו וחייבת בשילוח ושמואל אמר (ד) כל היכא דאיתיה בבי גזא דרחמנא איתא דכתיב לה' הארץ ומלואה וכן אמר ר' יוחנן במקדש תרנגולתו לבדק הבית ומרדה אמר ליה רבי שמעון בן לקיש וכיון שמרדה פקעה ליה קדושתה אמר ליה בבי גזא דרחמנא איתא דכתיב לה' הארץ ומלואה ורמי דר' יוחנן רבי לקיש אדר"ש בן לקיש (ה) דאיתמר מנה זה לבדק הבית ונגנבו או נאבדו רבי יוחנן אמר חייב באחריותו עד שיבואו לידי גזבר וריש לקיש אמר כל היכא דאיתיה בבי גזא דרחמנא איתיה דכתיב לה' הארץ ומלואה קשיא דריש לקיש אדריש לקיש קשיא דר' יוחנן אדר' יוחנן דריש לקיש אדריש לקיש לא קשיא (ו) הא מקמי דשמעיה מר' יוחנן רביה הא לבתר דשמעיה מר' יוחנן רביה אלא דר' יוחנן אדר' יוחנן קשיא דר' יוחנן אדר' יוחנן נמי לא קשיא הא דאמר עלי הא דאמר הרי זו מכלל דר"ש בן לקיש אע"ג דאמר עלי לא מחייב (ז) והתניא (ח) איהו נדר ואיזו היא נדבה נדר האומר הרי עלי עולה נדבה האומר הרי זו עולה יומה בין נדר לנדבה נדר מתה או נגנבה או שאבדה חייב באחריותה נדבה מתה או נגנבה או שאבדה אינו חייב באחריותה אמר לך ריש לקיש הני מילי קדשי מובח דמחוסר הקרבה אבל קדשי בדק הבית דלאו מחוסר הקרבה אע"ג דאמר עלי לא מחייב (ט) והתנן האומר שור זה עולה בית זה קרבן מת השור נפל הבית אינו חייב באחריותו ישור זה עלי עולה בית זה עלי קרבן מת השור ונפל הבית חייב לשלם ה"מ היכא דמת השור ונפל הבית חייב לשלם דליתנהו אבל היכא דאיתנהו כל היכא דאיתיה בבי גזא דרחמנא איתיה דכתיב לה' הארץ ומלואה אמר רב המנונא הכל מודים בערכין אע"ג דאמר עלי לא מחייב מאי טעמא דלא מיתמר ליה בלא עלי היכי לימא לימא ערכי אמאן לימא ערך פלוני אמאן מתקיף לה רבא לימא הריני בערכי הריני בערך פלוני ועוד תניא רבי נתן אומר (י) ונתן את הערך ביום ההוא קדש לה' מה תלמוד לומר לפי שמצינו בהקדשות ומעשרות שמתחללין על מעות שבחולין נגנבו או שאבדו אינן חייבין באחריותן יכול

אע"ג דלמר זה כיון דקאמר עלי עלי להציאו דמיו ליד גזר: אבל היכא דאיסנהו. כגון מעות שאבדו כי גזא דרחמנא איתנהו ואם הוציאן הגנב הוא מעל ועליו לשלמן להקדש: בערכין. האומר ערכי עלי והפריש ערכו: דלא מיתמר ליה בלא עלי. דלא אפשר למימר הרי זה בלשון ערך דהא עדיין לא קבל חובת ערך עליו: דאי נימא ערכי. ולא עלי אמאן רמי האי נדר לשלומי: אם אמר ערך פלוני. ולא אמר עלי אמאן רמי: ועוד תניא. דחייב באחריותו: ונסן אם הערכך. צפודה שדה מקנה מן הערכין כמיז וחשב לו הכהן את מעות הערכך עד שנת היובל ונתן את מעות איתו או ונתנו מה ש"ל הערכך ש"מ אערכין קמהדר: לפי שמצינו בהקדשות ומעשר שני שהן מתחללין על המעות. כשהפריש פדיונו ואבד אינו חייב באחריותן דהא כתיב ויסק חמישית כסף ערךך עליו והיה לו [ויקרא טו] ולא כתיב ציה נתינה אלא משהפרישו ואמר הרי זה מחולל על זה נקרא ערך להקדיש דמיו ויאל לחולין ההקדש: יכול

כדי שיהיה ידוע כי יקרא קן צפור כל צפור כסוי הדם (נעיל 97 סג): משום שחטתה שאינה ראויה שאסורים בהנאה: שחטה ואחר כך הקדישה חייב לכסות. דחיצוה לחייל עליה לא פקע: רצ אמר. למרזוי למתני: גזלות שזכו למזבח לעולת נדבה ואחר כך כשגדלו אותן פירות מרדו ויאלו וקטנו במקום אחר דמעיקרא כי אקדשינהו ידיה הוו ותל הקדש עלייהו והשתמא דמלאן לאו מומן הוא ואי הוו חולין הוו מייחייבי. והאי דנקט פירות ולא אמר מקדש שזכו ענמנו משום דיוסיס אינן ראוין אלא כשהן קטנים ורצ לא אמר למיתיה אלא בקדשי מובח: דקא מוקים ליה אפילו בקדשי בדק הבית. ואשמעינן רבותא דאע"ג דקדושת דמים בעלמא הוא פטור מלשלה כדלמרינן טעמא שאמה מלואה להביאו לידי גזר: לא פקעה קדושתיהו. כמרידתן לא יאלו מכח הקדש: פקעה קדושתיהו. ומייחייבי בשילוח: לה' הארץ. אינן אבדין שכלל מקום שהם של הקדש הן: הא מקמי דשמעיה מר' יוחנן רצו. הוה קיס ליה כיון דמרדה פקעה לה קדושתה וכתר דשמעיה מרבי יוחנן דמריץ ליה לה' הארץ ומלואה קבלה ממנו ומשום הכי פטור במקדש ואבד: הא דאמר הרי עלי. להציאו וכשהפרישה אחר כך נגנבו ואבדו אע"ג דבי גזא דרחמנא הוא לא קיים נדרו: נדר האומר הרי עלי עולה. ואח"כ הפריש בהמה ואמר הרי זו לגדרי אס מתה חייב באחריותה הואיל ומעיקרא ארכבה אכתפיה: דמיחסר הקרבה. דכי אמר עלי הכי קאמר עלי להציאו לעורה אבל בדק הבית גמרו בהפרישתו ואי משום ללא הביאו ליד גזר הכל גזברים הן ולה' הארץ: וזני זה קרבן. לבדק הבית שאף הן נקראים קרבן כענין שנאמר (במדבר לא) ונקרב את קרבן ה' איש אשר מצא כלי זהב וקדושת דמים הם: שור זה עלי עולה.

שילוח הקן פרק שנים עשר חולין

קמ.

עין משפט נר מצוה

מז א מיי פ"ג מהל
שמיטה ה"י יא
טו"ע י"ד סי' רנב סעיף
ז:
מז ב מיי ס"ה ט
טו"ע ע"ג סעיף ז:

הגהות מהר"ב הגשבור

[א] בנש' דמלרע ובעבור
עליו נעשה. כ"ב מיי פ"א
מהלכות טומאת צרעת ה"ל
ז: [ב] שם אלף נשמיטה
ו'י' אלף לשלוח ו'י'
לפירוש שהלפיו ו'י'
הכל כמל' עסקין בעוף
שהגב ו'י'. על כל זה
כ"ב מיי פ"א ס"ה ה"י ז'
ח' ו'ע"ש במ"ל ה"ל א':
[ג] תוס' ד"ה למעטין ו'י'
ו'ע"ש ו'י'. כ"ב ע"י שער
המלך פ"ד מהל' ג'דושין
סוף ה"ל ג':

ענין רש"י קוק"א [קוק"ב]. קוק"ה.

מוסף רש"י

לרבות שחורות מצורע.
אשר נכחה הוא (קדושין
זו). דבר הלמד מענינו.
דבר טמא שאין מפורש
בו צנה מדבר, הו'
למוד מן הענין, פרשה
שנכתב בה צנה הענין
מימי (לעיל קס"ג) אם אי'
אמה יודע צנה הכמו'
מבדל, לא ולמד מפרשה
שכמו צה ולפי הפרשה
הוא נכתב אלף (סנהדרין
זו). למ"ד טרפה חיה.
לעיל (זו) אמרו לו
ואלא הכנה מתקומת
שמיט' ושלש שנים (לעיל
זו). טרפה אינה
חיה. אין קופה לחיות
(שם). מכשיר ומכפר
בפנים. מכשיר צנפים
אלף מצורע (קדושין ז'
ב"ריות בה). מכפר צנפים
כל הקרצנות (קדושין שם)
מטאות ושמיטות (ב"ריות
שם). מכשיר ומכפר
בחוץ. מכשיר בחוק,
לפני מלרע (ב"ריות שם)
מכשיר בחוק הן שהי'
חוק לעיר נשמת מלרע
ולכשיר את המלרע
לצח צנמה (קדושין שם)
וחכמה בחוק, עגלה ערופה
(שם). שער המשתלח
ועגלה ערופה (ב"ריות
שם). בפנים עשה בו
מכשיר כמכפר. לא חלק
בין אשם מלרע לשאר
אשמות (שם ושם). אף כו'
בחוץ עשה בו מכשיר.
לפני מלרע דלסורין
בהייה מחיס, כמכפר.
כשער המשתלח ועגלה
ערופה (ב"ריות שם).
ובערת הרע מקרבך.
מלרע על כל הפוגע
בחייו מיתה להציל לנ"ד
כדי לצער רשעים משלח
(לעיל קמ"ט).

שיטה מקובצת

[א] רב פפא אמר לצפרים
שהחליפין בעבודת כוכבים
דכתיב ויהי כצ"ל:

ומענפויה ידורן צפרי שמיא צפרי שמיא
איקרו צפרי סתמא לא איקרו ת"ש² ככל
צפור טהורה מכלל דאיכא טמאה לא מכלל
דאיכא אסורה מאי היא אי טרפה בהדיא
כתיב ואי בשחוטא דמצורע מסיפא דקרא
נפקא³ וזה אשר לא תאכלו מהם⁶ לרבות
שחוטת מצורע לעולם בשחוטא דמצורע
או ולעבור עליו בעשה ובלא תעשה ולוקמה
בטרפה ולעבור עליו בעשה ולא תעשה
⁷דבר הלמד מענינו ובענינא דשחוטא כתיב
ת"ש⁴ שתי צפרים חיות מאי חיות לאו
שחיות בפך מכלל דאיכא⁵ לאו שחיות
בפך לא מאי חיות שחיות ראשי אברים
שלחן ת"ש מסיפא מהורות⁸ מכלל דאיכא
טמאות לא מכלל דאיכא טרפות טרפות
מחיות נפקא הניחא למאן דאמר⁹ טרפה
חיה אלא למ"ד טרפה אינה חיה מאי איכא
למימר ועוד בין למ"ד טרפה חיה בין למ"ד
אינה חיה מדתנא דבי ר' ישמעאל נפקא
¹⁰ומכפר בפנים ונאמר מכשיר ומכפר בחוץ
מה מכשיר ומכפר האמור בפנים עשה בו
מכשיר כמכפר אף מכשיר ומכפר האמור
בחוץ עשה בו מכשיר כמכפר אלא אמר רב
נחמן בר' יצחק למעוטי צפורי עיר הנדחת
למאי אי לשילוח¹¹ לא אמרה תורה שלח
לתקלה¹² אלא לשחיטה רבא אמר למעוטי
שלא לזווג לה אחרת קודם שלוחיה למאי אי
לשחיטה הא בעיא שילוח אלא לשילוח רב
פפא אמר לצפורים¹³ שהחליפו¹⁴ (בצפורי)
עבודה זרה דכתיב¹⁵ והיית חרם כמוהו
¹⁶כל מה שאתה מהייה הימנו כמוהו למאי
אי לשילוח לא אמרה תורה שלח לתקלה
אלא לשחיטה רבינא אמר הכא במאי
עסקינן בעוף שהרג את הנפש היכי דמי
¹⁷אי הגמר דינא בר קטלא הוא אלא קודם
גמר דינא ולמאי אי לשילוח בעי לאתויי
לבי דינא וקיומי¹⁸ ובערת הרע מקרבך אלא
לשחיטה: עוף טמא רובץ על ביצי עוף
טהור: בשלמא עוף טמא רובץ על ביצי
טהור בעינן צפור וליכא אלא עוף טהור
רובץ על ביצי עוף טמא הא צפור הוא
כדאמר רב כהנא תקח לך ולא לכלביך
הכא נמי תקח לך ולא לכלביך והיכא אהא דתניא
"אם טרפה חייב בשילוח¹⁹ אפרוחים טרפות פטור משילוח מנא הני מילי
אמר רב כהנא דאמר קרא תקח לך ולא לכלביך²⁰ ולהקיש אם טרפה
לאפרוחים מה אפרוחים טרפות פטור משילוח אף אם טרפה נמי פטור מלשלח
אם

דהא משלח פשיטא דשל עיר הנדחת לאו צר שילוח הוא דלא אמרה תורה שלח לתקלה דמנאן
עיר הנדחת אסור ואם ישלחנה יהיו צני אדם דנין אותה לאחר זמן: אלא בשחוטא. אפילו היא אכלה לה ויכול לשורפה
אחר שחיטה לא תימי מעיר הנדחת: רבא אמר. להכי אתי טהורות שלא יזווג לה אחרת שאם צא לידו מלרע אחר לשאר שיעור
את זה לא יאמר הכהן הזה אחרת חוונה להכי משמע טהורות מכלל דאיכא אסורות ומאי ניהו הנשארות
דמלרע: ולמאי. בעית לה דמלרע: אי לשחיטה הא בעיא שילוח. משום מלרע קמא ופשיטא דלסור: אלא לשילוח. ומיפוק ליה לשילוח
דמלרע: רב פפא אמר. טהורות למעוטי צפרים שהחליפין ולקחן מן העווד כוכבים צדמי עבודה זרה שמכר לו: ולמאי. קבעי לה
דמבעי קרא למיסרה: אי לשילוח. פשיטא דלסור: צר קטלא הוא. ופשיטא דאינו ראוי לשלוח ולא לשחיטה דהא דינו כצקליה: אלא
לשחיטה. דאי משום הרע ובערת הרע הרי מצוער מן העולם הוא: אי רצי אליעזר מייבי לשתא. אע"פ שאין הביצים שלו הואיל ומנהגו
צכך ששוכן על ביצים אחרים ועוף טהור הוא ולא זהו שקורין קוק"א: קורא זכר. אבל נקבה אפילו רצנן מודו כדמפרש
בגמרא [ע"פ] טעמא דרצי אליעזר: אם טרפה. אמן של אפרוחים טרפה חייב לשלח אבל אפרוחים טרפות אינו חייב לשלח את האם:

ולמאי. להי מייביהו איצטרך קרא להך דהא משלח פשיטא דשל עיר הנדחת לאו צר שילוח הוא דלא אמרה תורה שלח לתקלה דמנאן
עיר הנדחת אסור ואם ישלחנה יהיו צני אדם דנין אותה לאחר זמן: אלא בשחוטא. אפילו היא אכלה לה ויכול לשורפה
אחר שחיטה לא תימי מעיר הנדחת: רבא אמר. להכי אתי טהורות שלא יזווג לה אחרת שאם צא לידו מלרע אחר לשאר שיעור
את זה לא יאמר הכהן הזה אחרת חוונה להכי משמע טהורות מכלל דאיכא אסורות ומאי ניהו הנשארות
דמלרע: ולמאי. בעית לה דמלרע: אי לשחיטה הא בעיא שילוח. משום מלרע קמא ופשיטא דלסור: אלא לשילוח. ומיפוק ליה לשילוח
דמלרע: רב פפא אמר. טהורות למעוטי צפרים שהחליפין ולקחן מן העווד כוכבים צדמי עבודה זרה שמכר לו: ולמאי. קבעי לה
דמבעי קרא למיסרה: אי לשילוח. פשיטא דלסור: צר קטלא הוא. ופשיטא דאינו ראוי לשלוח ולא לשחיטה דהא דינו כצקליה: אלא
לשחיטה. דאי משום הרע ובערת הרע הרי מצוער מן העולם הוא: אי רצי אליעזר מייבי לשתא. אע"פ שאין הביצים שלו הואיל ומנהגו
צכך ששוכן על ביצים אחרים ועוף טהור הוא ולא זהו שקורין קוק"א: קורא זכר. אבל נקבה אפילו רצנן מודו כדמפרש
בגמרא [ע"פ] טעמא דרצי אליעזר: אם טרפה. אמן של אפרוחים טרפה חייב לשלח אבל אפרוחים טרפות אינו חייב לשלח את האם:

ובענפויה ידורן צפרי שמיא. והכא לא כתיב כנף וע"כ עופות טמאין
נמי מתקצנין בצילנות ומשתמעו כולהו מלרע: מדקאמר לפור טהורה
מכלל דאיכא טמאה. דאי אין טמאים בכלל לפור לכמוז קרא כל
לפור תאכלו: ומשני האי טהור לאו למעוטי טמאה אתא אלא למעוטי
אסורה ומן הטהורים¹ היא וטרפה:
והא צהדיא כתיב. (ויקרא כג) נבלה
וטרפה לא יאכל לטמאה צה ובעוף
טהור מיתוסק קרא צת"כ² שיהא
מטמא צבית הצליעה: אי שחוטא
דמלרע. ושמו את הצפור האחת³
וקי"ל בע"ז (דף ע"ד). ובקדושין (דף ט"ז).
לסורין צנאה: וזה אשר לא תאכלו
מהם. ימירא הוא מהם מן הטהורין
דהא לטהורין לעיל מיינה קאי:
לרבות שחוטא דמלרע. אבל
המשולחת מותרת ללא אמרה תורה
שלחנה כדי שיכשלו צה אחרניי שיהו
דנין ואוכלין אותה בני אדם אלא ודאי
מותר: עשה. טהורה תאכלו ולא
האסורה כגון שחוטא דמלרע ולא
הצא מכלל עשה עשה: ואימא לרבות
טרפה. כלומר אמאי ניהא לך
לאוקומי עשה בשחוטא דמלרע טפי
מטרפה: דבר הלמד מענינו. זה אחד
מיי"ג מדות מקרא שקמוז סתם ואין
לנו יודעין צנה מדבר הוי לומדו
מענינו: והא צענינא דשחוטא כתיב.
טהורה תאכלו והא ודאי לא אכלי לה
אלא שחוטא ועלה כתיב וזה אשר לא
תאכלו מן השחוטא: שתי צפרים חיות
מאי חיות לאו חיות לפיך. ראיות
מכלל דהוי טמאות: שחיות ראשי אברים
נינהו דהו טמאות: שחיות ראשי אברים
שלהן. למעוטי מחוסרות אבר: לאו
מכלל דאיכא טמאות. צלשון קושיא:
ומשני לא מכלל דאיכא אסורות טרפות
ומענינא דלא ליתכשרו לטהרת
מלרע אע"ג דלאו קרבן נינהו אלא
מחוק למחנה שחוטא אל כלי חרס:
מחיות נפקא. ולא טרפה דאינה
חיה: הניחא. הא דמלרע קרא
אחרניא למאן דאמר טרפה חיה: ועוד.
טרפה מדתנא דבי רבי ישמעאל
מבנין אכ נפקא: מכשיר צנפים.
אשם מלרע ומטאות מחוסרי כפרה
דזבין ויולדות שאינן צאין אלא
להכשירן צדקשים: מכפר צנפים.
כל מטאות ואשמות: מכשיר בחוץ.
צפרי מלרע שהן לטהר: מכפר
בחוץ. שער המשתלח: עשה צו
מכשיר כמכפר. צכל מיני כשרות
וטהרה שהי גס המכשירין קרבים
האמורין שלהן: אף בחוץ עשה
מכשיר. צפרים כמכפר שער
המשתלח דלסור צמוס דבעי ראוי
לשם שצחיה שפול הגורל לשם יהיה
ראוי למנוח: אמר רב נחמן. טהורות
למעוטי צפורים של עיר הנדחת:

ולמאי. להי מייביהו איצטרך קרא להך דהא משלח פשיטא דשל עיר הנדחת לאו צר שילוח הוא דלא אמרה תורה שלח לתקלה דמנאן
עיר הנדחת אסור ואם ישלחנה יהיו צני אדם דנין אותה לאחר זמן: אלא בשחוטא. אפילו היא אכלה לה ויכול לשורפה
אחר שחיטה לא תימי מעיר הנדחת: רבא אמר. להכי אתי טהורות שלא יזווג לה אחרת שאם צא לידו מלרע אחר לשאר שיעור
את זה לא יאמר הכהן הזה אחרת חוונה להכי משמע טהורות מכלל דאיכא אסורות ומאי ניהו הנשארות
דמלרע: ולמאי. בעית לה דמלרע: אי לשחיטה הא בעיא שילוח. משום מלרע קמא ופשיטא דלסור: אלא לשילוח. ומיפוק ליה לשילוח
דמלרע: רב פפא אמר. טהורות למעוטי צפרים שהחליפין ולקחן מן העווד כוכבים צדמי עבודה זרה שמכר לו: ולמאי. קבעי לה
דמבעי קרא למיסרה: אי לשילוח. פשיטא דלסור: צר קטלא הוא. ופשיטא דאינו ראוי לשלוח ולא לשחיטה דהא דינו כצקליה: אלא
לשחיטה. דאי משום הרע ובערת הרע הרי מצוער מן העולם הוא: אי רצי אליעזר מייבי לשתא. אע"פ שאין הביצים שלו הואיל ומנהגו
צכך ששוכן על ביצים אחרים ועוף טהור הוא ולא זהו שקורין קוק"א: קורא זכר. אבל נקבה אפילו רצנן מודו כדמפרש
בגמרא [ע"פ] טעמא דרצי אליעזר: אם טרפה. אמן של אפרוחים טרפה חייב לשלח אבל אפרוחים טרפות אינו חייב לשלח את האם:

[א] קדושין ז"ט. ג. [ב] לעיל
קטו: וז"ל. א. [ג] לעיל
מ"ב. וז"ל. ד. כריתות
כ"ה. ע"ש קדושין ז"ט.
[ד] לעיל קטו. יומא סו:
קדושין ז"ט. ו. [ה] [הרשב"א]
מוחק מינות מצפורי ומכ
ש"ל שהחליפו צנורה וזה
דמכר וכו' וכו' רש"י
וכ"ג ממוס' ד"ה לצפרים.
[ו] קדושין ג"ט. ע"ז נד:
[ז] לעיל
[ח] [הרשב"א]
קל"ג. ט. [י] וז"ל ויקש
וכ"ג צילקון. [י] [נפי]
הרשב"א ל"ל הטהורים ה"ד
ואח"כ מה"ד אי טרפה
והא כ"ו. [י] [אמר]
פרק ז"ל. ו ויקרא ד"ן.
[מ] וידיכר זה וגם דיכר
שאמר זה הממחיל קורא
זכר לית להו שכיבות להכא
בסוגיא ועל כרחק דשכיב
לעיל משנה קל"ג. ועי'
בפשי"י לעיל וקל"ג צ"ל
מיקון. [פ] וז"ל דלתיבה,
[ס] [מל"ל דריבא].

תורה אור השלם

1. עפ"ה שפיר ואנבה
שואי וקומוז לבלא בה
תחוריהו תשלל חיות
קרא ובענפויה ידורן
צפרי שמיא ומנה זיתון
כל בשקרא: דינא ד ט
2. כל צפור טהורה
תאכלו: דברים י"ב
3. וזה אשר לא תאכלו
מהם הנשר והפרס
והעוף: דברים י"ב
4. וצדה הבחן וקרא
לפשוט שתי צפרים
חיות טהורות ועץ א"ז
ושני תולדות וא"ז:
ויקרא י"ד
5. ולא תביא תועבה אל
ביתך ויהי חרם כבודו
שקץ תשקצו ותעב
תתעבבו פי חרם הוא:
דברים כ"ו
6. והקבא והרא או
חלם החלום והוא יומת
פי דבר קרה על י'
אלהים המוציא אתכם
מארץ מצרים והפך
מבית עקרים להדיחך מן
הדרך אשר צוך י'
אלהיך ללכת בה ובערת
הרע מקרבך:
דברים י"ג
7. שלח תשלח את האם
ואת הבנים תקח לך
למען ייטב לך והארבת
בך: דברים כ"ב

הגהות הב"ח

[א] נפ' מכלל דאיכא דלאו
מחיות: (ג) שם מ"ש
מסיפא טהורות לאו מכלל
דאיכא: (א) שם פפא
למר לצפרים שהחליפין
בעבודה זרה ל"ל וימינה
מצפורי נמחק: